

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Jany Brothánkové a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Tomáše Langáška v právní věci žalobce: **J. K.**, zastoupeného JUDr. Irenou Wenzlovou, advokátkou, se sídlem Sovova 709/5, Litoměřice, proti žalovanému: **Krajský úřad Ústeckého kraje**, odbor dopravy a silničního hospodářství, se sídlem Velká Hradební 3118/48, Ústí nad Labem, týkající se řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 10. 2013, č. j. 4995/DS/2013, JID: 134130/2013/KUUK/Píš, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 2. 7. 2014, č. j. 75 A 1/2014 – 20,

t a k t o :

Usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 2. 7. 2014, č. j. 75 A 1/2014 - 20, **se zrušuje a věc se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.
Vymezení věci

[1] Žalobce se žalobou ze dne 31. 1. 2014 podanou prostřednictvím své právní zástupkyně, doručenou do datové schránky Krajského soudu Ústí nad Labem dne 4. 2. 2014, domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného označeného v záhlaví, jímž žalovaný zamítl jeho odvolání a potvrdil rozhodnutí Magistrátu města Teplice (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 28. 8. 2013, č. j. MgMT-SČ 025642/PŘ/1083/2013. Tímto rozhodnutím byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupku dle ustanovení § 125c odst. 1 písm. f) bod 4 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, za což mu byla uložena pokuta ve výši 1.500,- Kč, jakož i povinnost uhradit náklady řízení ve výši 1.000,- Kč.

[2] Krajský soud v Ústí nad Labem (dále jen „krajský soud“) usnesením ze dne 2. 7. 2014, č. j. 75 A 1/2014 - 20, s odkazem na ustanovení § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. žalobu pro opožděnost odmítl. Tvzení žalobce v žalobě, že napadené rozhodnutí mu (resp. jeho zmocněnci) bylo doručeno až 4. 1. 2014, nepřisvědčil, neboť zjistil, že žalobce byl ve správním řízení na základě plné moci ze dne 5. 6. 2013 zastoupen zmocněncem, panem R. K., LL.M., který podáním ze dne 29. 6. 2013 požádal správní orgán I. stupně, aby mu veškeré písemnosti byly zasílány na elektronickou adresu – X, správní orgán I. stupně následně však zmocněnci na jeho elektronickou adresu sdělením ze dne 3. 7. 2013 s poukazem na správní řád oznámil, že písemnosti, které musí být dle zákona opatřeny patřičnými náležitostmi, nelze (bez těchto náležitostí) posílat elektronicky na e-mailovou adresu, ale pouze do vlastních rukou účastníka řízení, popř. jeho zástupce, proto mu bude veškeré písemnosti zasílat na adresu jeho trvalého pobytu. Doručení sdělení nebylo zástupcem žalobce potvrzeno. V průběhu následně vedeného správního řízení, a to i v řízení před žalovaným, zmocněnec žalobce nepožádal tyto správní orgány, aby mu na místo jeho adresy trvalého pobytu zasílali písemnosti na jinou jím určenou adresu a jelikož takto nepožádal správní orgány o zasílání písemností na jinou adresu, než je adresa jeho trvalého pobytu, proto následně mu oba správní orgány dále veškeré písemnosti zasílali na adresu jeho trvalého pobytu. S odvoláním na § 19 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) soud dovodil, že odmítne-li správní orgán požadavek účastníka, popř. zmocněnce účastníka, na doručování písemností např. na elektronickou adresu, sdělí mu tuto skutečnost, a zmocněnci jsou písemnosti s ohledem na ustanovení § 20 odst. 1 správního řádu doručovány na adresu evidovanou v informačním systému evidence obyvatel. Shodně s žalovaným dospěl k tomu, že v daném případě povaha věci vylučovala doručování rozhodnutí na zmocněncem uvedenou elektronickou adresu, a aproboval postup žalovaného, který doručoval zmocněnci žalobou napadené rozhodnutí poštou na adresu jeho trvalého pobytu. Protože dle doručky byla zásilka s napadeným rozhodnutím u držitele poštovní licence připravena k vyzvednutí ode dne 17. 10. 2013, a i přes poučení si zmocněnec uloženou písemnost u držitele poštovní licence ve lhůtě 10 dnů, tj., do 29. 10. 2013 (úterý) nevyzvedl, byla písemnost vrácena zpět odesílateli, a dle § 24 odst. 1 správního řádu se uvedeným desátým dnem považuje za doručenou. Dvoutměsíční lhůta pro podání žaloby žalobci dle ustanovení § 72 odst. 1 ve spojení s ustanovením § 40 odst. 2 s. ř. s. tak dle výše uvedeného uplynula v pondělí dne 30. 12. 2013. Žaloba doručená až dne 4. 2. 2014, tj. více než jeden měsíc po uplynutí dvoutměsíční lhůty pro podání žaloby, tak byla podána opožděně.

II. Kasační stížnost

[3] Žalobce /stěžovatel/v kasační stížnosti namítl, že pro posouzení otázky, zda byla žaloba podána včas, bylo stěžejní posouzení data doručení rozhodnutí žalovaného zmocněnci žalobce. Za den doručení nelze považovat datum 29. 10. 2013, jak dovodil žalovaný, neboť nemohlo dojít k doručení uložením na adresu trvalého pobytu zmocněnce, protože tento opakovaně požádal o doručování na elektronickou adresu (naposled i vůči žalovanému), jak namítl v žalobě. Na takovou adresu správní orgán zásadně doručuje, nevylučuje-li to povaha věci. Stěžovatel nesouhlasí se závěrem soudu, že rozhodnutí správního orgánu má povahu věci, která takové doručení vylučuje. Doručení i u písemností určených do vlastních rukou § 19 odst. 8 správního řádu přepokládá,

pokračování

v takovém případě místo doručení je založeno potvrzení o doručení zprávy, které správnímu orgánu zašle adresát se svým elektronickým podpisem, kterým zmocněnec žalobce prokazatelně disponoval. Krajský soud proto nesprávně posoudil právní otázku, zda rozhodnutí je povahou písemností, kterou není možné elektronicky doručovat, resp. otázku, kdy bylo rozhodnutí žalovaného doručeno zmocněnci žalobce; ač v žalobě ne § 19 odst. 8 správního řádu poukazoval, krajský soud jej pominul. Že doručovat lze způsobem tvrzeným stěžovatelem, potvrzuje i závěr žalovaného v rozhodnutí vydaném v jiné věci.

III.

Posouzení kasační stížnosti

[4] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná. Poté Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s ustanovením § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

[5] Z obsahu kasační stížnosti se podává, že ji stěžovatel podal z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., tedy „*nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu nebo o zastavení řízení.*“ Vzhledem k tomu, že stěžovatel v kasační stížnosti výslovně neuvedl, pod který konkrétní důvod podle § 103 odst. 1 s. ř. s. své námitky řadí, je v této souvislosti vhodné poukázat na závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 4. 2005, č. j. 3 Azs 33/2004 – 98, publikován pod č. 625/2005 Sb. NSS, které je třeba obdobně aplikovat i na nyní projednávanou věc a podle nichž „*je-li kasační stížností napadeno usnesení o odmítnutí žaloby, přicházejí pro stěžovatele v úvahu z povahy věci pouze kasační důvody dle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., spočívající v tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu. Pod tento důvod spadá také případ, kdy vada řízení před soudem měla nebo mohla mít za následek vydání nezákonného rozhodnutí o odmítnutí návrhu, a dále vada řízení spočívající v tvrzené zmatečnosti řízení před soudem.*“

[6] Po přezkoumání kasační stížnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

[7] Žaloba byla v řízení před krajským soudem odmítnuta s odkazem na § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. pro opožděnost. Dle § 72 s. ř. s. lze žalobu podat do dvou měsíců poté, kdy rozhodnutí bylo žalobci oznámeno doručením písemného vyhotovení nebo jiným zákonem stanoveným způsobem, nestanoví-li zvláštní zákon lhůtu jinou.

[8] Dle § 19 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“) *nevylučuje-li to zákon nebo povaha věci, na požádání účastníka řízení správní orgán doručuje na adresu pro doručování nebo elektronickou adresu, kterou mu účastník řízení sdělí, zejména může-li to přispět k urychlení řízení; taková adresa může být sdělena i pro řízení, která mohou být u téhož správního orgánu zahájena v budoucnu.* Dle § 19 odst. 8 správního řádu *písemnosti, které se doručují do vlastních rukou adresáta, se na požádání adresáta doručují jiným způsobem podle tohoto zákona; v takovém případě platí, že písemnost je doručena třetím*

dnem ode dne, kdy byla odeslána. V případě doručování na elektronickou adresu platí, že písemnost je doručena v okamžiku, kdy převzetí doručované písemnosti potvrdí adresát zprávou podepsanou jeho uznávaným elektronickým podpisem. Nepotvrdí-li adresát převzetí písemnosti nejpozději následující pracovní den po odeslání zprávy, která se nevrátila jako nedoručitelná (odstavec 9), doručí správní orgán písemnost, jako by adresát o doručení na elektronickou adresu nepožádal.

[9] V řízení je tedy nutné zkoumat okamžik doručení rozhodnutí stěžovateli, resp. jeho zmocněnci. Krajský soud ve shodě s žalovaným uvádí, že rozhodnutí bylo doručeno zmocněnci stěžovatele dne 29. 10. 2013 uplynutím 10denní lhůty k vyzvednutí zásilky uložené u provozovatele poštovních služeb. Žalovaný zaslal rozhodnutí prostřednictvím provozovatele poštovních služeb, jelikož povaha věci neumožňuje doručit rozhodnutí ve shodě s žádostí zmocněnce na jeho elektronickou adresu. Stěžovatel naopak tvrdí, že povaha věci umožňuje doručovat rozhodnutí na žádost účastníka řízení na jeho elektronickou adresu a že správní orgán pochybil, když nedoručoval ve shodě se zákonem na zvolenou elektronickou adresu a rozhodnutí žalovaného tudíž bylo doručeno až dnem 4. 1. 2014, kdy se s rozhodnutím dle vlastních slov prokazatelně seznámil právní zástupce stěžovatele.

[10] Rozhodující otázkou pro posouzení okamžiku doručení, je tedy to, zda správní rozhodnutí (případně ostatní přípisý žalovaného) je z povahy věci vyloučeno z doručování na elektronickou adresu účastníka řízení (resp. jeho zástupce).

[11] Nejvyšší správní soud po posouzení věci dospěl k závěru, že krajský soud se v rozhodnutí nedostatečně vypořádal s tím, zda správní rozhodnutí a další písemnosti správního orgánu v předmětném správním řízení lze nebo nelze z povahy věci doručovat na elektronickou adresu účastníkem řízení uvedenou, když se vůbec nezabýval důvody, pro které žalovaný takto doručovat odmítl. Žalovaný ve správním řízení alespoň uvedl, že s ohledem na náležitosti doručovaných písemností dle § 67 odst. 2 správního řádu (tj. otisk úředního razítka, jméno, příjmení, funkci nebo služební číslo a podpis oprávněné úřední osoby) není vhodné doručování těchto písemností na elektronickou adresu. To lze považovat za náznak argumentace, avšak skutečnost, že něco dle názoru správního orgánu „není vhodné“, neznamená zároveň, že je to z povahy věci vyloučené.

[12] Krajský soud i správní orgán navíc úplně opomněli znění § 69 odst. 3 správního řádu, podle kterého *pokud se na žádost účastníka má rozhodnutí doručit elektronicky, vyhotoví úřední osoba, která za písemné vyhotovení rozhodnutí odpovídá, jeho elektronickou verzi s tím, že na místě otisku úředního razítka vyjádří tuto skutečnost slovy "otisk úředního razítka" a dokument podepíše svým uznávaným elektronickým podpisem.* Správní řád tudíž obsahuje speciální ustanovení pro elektronické doručování rozhodnutí. I pro další přípisý a výzvy správního orgánu pak lze logickým postupem a maiori ad minus dospět k závěru, že pokud povaha rozhodnutí umožňuje doručovat jej elektronicky, tím spíše elektronické doručení umožňuje povaha věci v případě ostatních písemností správního orgánu, které rozhodnutí v řízení předcházejí.

[13] Stěžovateli je nutno přisvědčit, že krajský soud nijak nereagoval na jeho poukaz na § 19 odst. 8 správního řádu. Neobstojí ani zjištění krajského soudu, že „*V průběhu následně vedeného správního řízení, a to i v řízení před žalovaným, zmocněnec žalobce*

pokračování

nepožádal tyto správní orgány, aby mu na místo jeho adresy trvalého pobytu zasílali písemnosti na jinou jím určenou adresu a jelikož takto nepožádal správní orgány o zasílání písemností na jinou adresu, než je adresa jeho trvalého pobytu, proto následně mu oba správní orgány dále veškeré písemnosti zasílali na adresu jeho trvalého pobytu“. Dne 13. 9. 2013 bylo orgánu prvního stupně doručeno blanketní odvolání zmocněnce žalobce, ve kterém zmocněnec opětovně žádá, a to i pro řízení před žalovaným, o zasílání veškerých písemností na jeho elektronickou adresu.

[14] Nejvyšší správní soud tudíž dospěl k závěru, že krajský soud se v odůvodnění svého rozhodnutí s uvedenými námitkami stěžovatele nevypořádal a založil tak nezákonnost rozhodnutí o odmítnutí žaloby dle § 103 odst. 1 písm. e) spočívající v nepřezkoumatelnosti rozhodnutí pro nedostatek důvodů rozhodnutí.

[15] Dle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu je nepřezkoumatelnost dána mimo jiné „*opomene-li krajský soud v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu přezkoumat jednu ze žalobních námitek*“ (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004 - 73, publ. pod č. 787/2006 Sb. NSS, www.nssoud.cz), a rovněž tehdy, „*není-li z odůvodnění napadeného rozsudku krajského soudu zřejmé, proč soud nepovažoval za důvodnou právní argumentaci účastníka řízení v žalobě a proč žalobní námitky účastníka považuje za liché, mylné nebo vyvrácené (...).* Soud, který se vypořádává s takovou argumentací, ji nemůže jen pro nesprávnost odmítnout, ale musí také uvést, v čem konkrétně její nesprávnost spočívá“ jak je uvedeno v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 - 44, publ. pod č. 689/2005 Sb. NSS, www.nssoud.cz).

[16] K problematice doručování ve správním řízení lze pro doplnění uvést závěry ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozhodnutí ze dne 16. 12. 2010, č. j. 1 As 90/2010 - 95, obdobně srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 8. 2005, č. j. 2 Afs 202/2004 - 43, publikovaný pod č. 1115/2007 Sb. NSS, dostupný na www.nssoud.cz): *Orgány aplikující právo, mezi nimiž zaujímají dominantní pozici nezávislé soudy, musí při své činnosti postupovat tak, aby interpretační a aplikační právní problémy řešily s co možná největší mírou racionality. Právní normativní systém totiž představuje toliko jeden ze způsobů řešení společenských konfliktů, který nelze od ostatních systémů zcela vydělit, a proto také při myšlenkových postupech v oblasti práva nelze abstrahovat od obecně platných pravidel a představ. Jakkoliv je institut doručování v právním řádu významný, operuje i s některými abstraktními termíny (např. fikce doručení) a má řadu konkrétních právních dopadů, nelze zároveň přehlížet fakt, že svojí podstatou se jedná o komunikační prostředek, kdy doručení slouží k seznámení účastníků konkrétního řízení s určitými úkony, provedenými v daném případě vrchnostenským orgánem. Jestliže tedy na straně jedné je nutno trvat na tom, aby bylo řádně doručováno, neboť v opačném případě účastníci řízení mohou být výrazně dotčeni na svých právech, na straně druhé nelze přijmout formalistický přístup těchto účastníků, dosahující svojí intenzitou až procesních obstrukcí. Z uvedených úvah vyplývá závěr soudu, že nedostatky v doručování ne vždy zakládají nezákonnost rozhodnutí správního orgánu. Tak tomu bude zejména v případě, že subjekt, jemuž mělo být doručeno zákonem stanoveným způsobem, se i přesto s obsahem doručované písemnosti prokazatelně seznámil a jeho práva v řízení tudíž nebyla dotčena. Ani těmito okolnostmi se však krajský soud nezabýval.*

**IV.
Závěr a náklady řízení**

[17] Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud napadené usnesení krajského soudu podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V tomto řízení je krajský soud vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu, který byl vysloven v odůvodnění tohoto rozsudku.

[18] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. listopadu 2014

Mgr. Jana Brothánková
předsedkyně senátu